

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-21

השופט ארנון דראל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית יהודה

תר"מ 55 / 21

העותרים: **מר יוסי חן**
מר חן לביא
ע"י עו"ד שמעון טננבלט

נגד

המשיבים: **מר אליהו שבירו, ראש עיריית אריאל**
עיריית אריאל
ע"י עו"ד דוד זיו

החלטה

1. לפני עתירה למתן צו מניעה, וזאת בהתאם לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: **חוק דרכי תעמולה**). העתירה הוגשה על ידי שני מתמודדים למועצת העיר אריאל, והופנתה כלפי עריכת החגיגות ה-40 לעיר אריאל, שנקבעו ליום 6.9.18. העותרים ביקשו את הקדמת החגיגות ל-26.7.18, שהוא התאריך העברי שבו נוסדה אריאל, ולחלופין לדחייתן עד לאחר הבחירות (העתירה עסקה גם בעניינים אחרים אך חלק זה של העתירה סולק על הסף בהחלטה קודמת, וכך גם ירדה מעל הפרק האפשרות להקדמת החגיגות נוכח השיהוי בהגשת העתירה).

2. לטענת העותרים עריכת החגיגות פחות מחודשיים לפני מועד הבחירות היא בגדר תעמולת בחירות אסורה. עוד טוענים העותרים כי המועד שנקבע אינו התאריך העברי שבו עלה היישוב על הקרקע, י"א באב (שחל ב-26.7.18) ואף לא התאריך הלועזי (17.8.78) וכי מועד האירוע, שלושה שבועות מאוחר יותר וקרוב לבחירות לרשויות המקומיות, נבחר באופן מכוון.

3. בכתב העתירה אישרו העותרים כי המועד שבו נקבע תאריך החגיגות האמור, היה בערב יום העצמאות, תוך שציינו כי כבר למחרת (22.4.18) פנה העותר 1 למשיב 1 (להלן:

עמוד 1 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتף: 02-6753407, פקס: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il

ראש העירייה) וכן ליועץ המשפטי של המשיבה 2 (להלן: **העירייה**), וביקש מהם להקדים את מועד החגיגות ל- 26.7.18. תשובת ראש העירייה נמסרה רק ב- 23.5.18. בתשובה הודיע היועץ המשפטי לעירייה כי אין מציינים אירועים לפי התאריך העברי וכי אין מניעה לקיום האירוע בתאריך שנבחר על ידי העירייה. היועץ המשפטי הבהיר כי מדובר באירוע לרווחת התושבים וכי ראש העירייה ינהג בהתאם לחוק.

4. מיד לאחר קבלת העתירה ביקשתי את הבהרות העותרים באשר לשיהוי בהגשתה. העותרים השיבו כי פנו לראש העירייה יום לאחר שנודע להם על המועד, וכי לאחר קבלת תשובתו ניסו לפעול כדי להשיג רוב בין חברי מועצת העיר לתמיכה בהקדמת האירוע, אך הדבר לא הסתייע. העותרים הבהירו כי לא היו מבקשים לדחות את החגיגות אם התאריך המקורי היה "נופל בתוך 90 הימים והיה נחגג במועדו" אלא שהחגיגות נדחו במכוון כדי לערוך אותן בסמוך לבחירות. בטיעוניהם הפנו העותרים להחלטת כב' השופט נ' הנדל בער"מ 3/21 **עיריית חולון נ' עו"ד ניסן זכריה** (12.7.2018) (להלן: עניין **זכריה**).

5. המשיבים 1-2, ראש העירייה והעירייה (להלן: **המשיבים**) טוענים כי יש לסלק את העתירה בשל אי צירוף משיבה נדרשת, חברת גוונים אריאל, שהיא החברה העירונית המארגנת את האירוע, ועלולה להיפגע מקבלת העתירה. בנוסף נטען לשיהוי בהגשתה של העתירה ביחס למועד שבו התקבלה ההחלטה על עריכת החגיגות ב-6.9.18, ולגופו של עניין נטען כי המועד לא נקבע על ידי ראש העירייה והעיתוי הושפע מהחופשות והחגים ולא מהבחירות הקבועות לסוף אוקטובר. בנוסף הבהירו המשיבים כי ראש העירייה אינו נוטל חלק פעיל בארגון האירועים.

6. לטענת המשיבים מדובר באירוע רשמי שהוא בבחינת פעולה שגרתית של העירייה, והשתתפות ראש העיר באירוע נובעת מתפקידו, ללא שתהיה לאירוע או לברכה שישא ראש העיר במסגרתו השפעה על הבוחרים. עוד הפנו המשיבים לכך שלא כרכו את שמו של ראש העיר או את תמונתו עם ההזמנות והפרסומים על אודות האירוע, דבר המעיד על כך שראש העיר אינו עושה ואינו מתכוון לעשות באירוע תעמולת בחירות, וחלקו באירוע מינורי ביותר. לדידם של המשיבים "אין ולא יכול להיות כל ספק כי האדם הסביר, לא צפוי לראות באירוע כאירוע בחירות, אלא מופע אומנותי של האמנים סטטיק ובן אל ולא של המשיב 1". מכל מקום המשיבים הבהירו כי ראש העירייה עתיד לשאת דברי ברכה קצרים בלבד ולא לנאום באירוע תוך שצינו את התחייבותו להימנע מכל תעמולת בחירות.

7. לאחר בחינת טענות הצדדים החלטתי לדחות את העתירה, בכפוף להתחייבותו של ראש העירייה לשאת דברי ברכה קצרים באירוע, להימנע מלנאום בו, ולהעביר את תוכן דבריו לאישור היועץ המשפטי של העירייה טרם נשיאת הדברים.

עמוד 2 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

8. ההכרעה בשאלה האם האירוע המתוכנן הוא בגדר 'תעמולת בחירות' אסורה, שראש העירייה עושה שימוש במשאבים הציבוריים לצרכיו נעשית לפי מבחן הדומיננטיות (ר' בג"ץ 869/92 זוילי נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מו(2) 692, 704 (1992)). הפן הדומיננטי אינו נבחן מנקודת מבטו של מבצע הפעולה אלא מנקודת מבטו של הבוחר הסביר (עניין זכריה, פסקה 5 וההפניות שם).

9. ככל שמועד הבחירות קרוב יותר למועד האירוע שמבוקש לקיימו קיימת חזקה כי ההשפעה בעקיפין על הבוחר תראה כמטרתו הדומיננטית (ר' תר"מ 112/20 זאב הרטמן נ' שמעון גפסו, ראש עיריית נצרת עילית, פסקה 5 (15.9.2013) (להלן: עניין הרטמן), תר"מ 125/20 אלון סומך נ' אבי נעים, ראש המועצה המקומית, בית אריה, פסקה 3 (25.9.2013)). אלא שממד הזמן הוא יחסי וקיימות אמות מידה נוספות להפעלת מבחן הדומיננטיות ובהן:

א. האם עסקינן בפעולה שגרתית של הרשות או בפעולה ייחודית וחד פעמית;

ב. מה היקף ההשפעה הצפוי של הפעולה על הבוחרים;

ג. מה חשיבות התכלית האחרת העומדת בבסיס הפעולה והמחייבת את קיומה בסמיכות לבחירות.

ד. זהות הדוברים באירוע ותוכן הדברים שיושמעו בו;

ה. האם כורך מועמד מכהן את האירוע או את הפעולה בשמו, במפורש או במשתמע;

(עניין הרטמן, פסקה 6, תר"מ 33/20 רן קוניק נ' ראובן בן שחר ראש עיריית גבעתיים, פסקאות 19-20 (15.7.2013), עניין זכריה, פסקה 5).

10. לצדם של מבחנים אלה יש לתת את הדעת גם לשיקולים נוספים ובהם לשיהוי בהגשת העתירה, ולכך שאין בעובדה שעומדות להתקיים בחירות ברשות מקומית כדי לשתק את הפעילות השוטפת של הרשות ושל העומד בראשה (תר"מ 64/18 הוכמן נ' הלוי (22.9.2008)).

11. יישום מבחנים אלה הביא אותי למסקנה כי יש לבכר את קיום האירוע על פני דחייתו, וזאת בשל הטעמים הבאים:

עמוד 3 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

- א. בהגשת העתירה נפל שיהוי בלתי מוסבר שהביא להכנת האירוע, ההתקשרות עם האמנים שאמורים להופיע בו (סטטיק ובן אל), כך שדחייתו עלולה לגרום לנזק לעיר ולתושביה. העותרים מודעים למועד המתוכנן ולסמיכותו לבחירות כבר מהיום שבו הוכרז המועד בערב יום העצמאות. למרות זאת העתירה הוגשה רק ב-3.7.18, עיתוי שמנע כל אפשרות להקדמת האירוע ואף מקשה מאוד על ביטולו במועד שנקבע. העותרים הסבירו את השיהוי בפנייתם המקדימה למשיבים ובשיהוי שבתשובתם, אך גם מהמועד שבו נענו חלף כחודש וחצי. נימוק אחר שניתן הוא הניסיון למצוא פתרון פוליטי למחלוקת שלא צלח. אף נימוק זה אינו נותן מענה לשיהוי בהגשת העתירה. די בכך להביא לדחיית העתירה. למעלה מן הצורך אתייחס גם לנימוקים נוספים.
- ב. אף שאין מדובר באירוע "שגרתי", האירוע הוא אירוע עירוני חברתי החוגג "יום הולדת עגול" לעיר. "יום ההולדת" לא נקבע באופן שרירותי בשנת הבחירות אלא הוא מציין חלוף 40 שנה מהקמתה של אריאל. מבחינה זו מדובר באירוע תקופתי. אכן, ככל שהאירוע היה נקבע בתאריך עצמו, העברי או הלועזי, העותרים, כפי שציינו, לא היו פונים בעתירה, אך פער זמנים של כשלושה שבועות, שניתן לו הסבר בחופשת הקיץ ובחגים, אינו בלתי מתקבל על הדעת ואינו מחייב את דחיית החגיגות עד לאחר הבחירות.
- ג. כעולה מתוך הפרסומים על אודות האירוע, אין כל פרסום שבו מנכס לעצמו ראש העירייה את קיום האירוע או נסמך עליו בתעמולת הבחירות שלו. הפרסומים הם של העירייה ושל חברת גוונים והם מנותקים מתעמולת הבחירות (השווה תר"מ 147/20 שמעון כצנלסון נ' בוריס גיטלמן, מ"מ ראש עיריית אשדוד, פסקה 2 ((7.10.2013)).
- ד. ראש העירייה הסכים להגביל את עצמו לדברי ברכה קצרים בלבד ולהימנע מלנאום באירוע או לקיים בו תעמולת בחירות. בנוסף לכך, ובהתאם למה שנקבע בתר"מ 28/20 מיכאלה זינדר נ' יהונתן יסעור ראש עיריית הרצליה, פסקה 18 (14.7.2013) "מן הראוי כי המשיב 1 יעביר לעיונו של היועץ המשפטי של העירייה את דברי הברכה המתוכננים שלו, לשם בחינה כי אין בהם כדי להוות תעמולת בחירות אסורה" (ר' לעניין זה גם תר"מ 45/20 עו"ד שמעון חזן נ' מרדכי ששון – ראש עיריית חולון, פסקה 24 ((22.7.2013)).

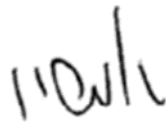
ה. בחנתי את האפשרות להתנות את קיום באירוע בכך שראש העירייה לא יישא במהלכו דברים בכלל וביקשתי את התייחסות הצדדים לכך. לאחר עיון בעמדות הצדדים ובנימוקיהן, ונוכח ההתחייבות שנתן ראש העירייה להסתפק בדברי ברכה קצרים בלבד, וכן נוכח ההוראה כי הדברים יימסרו לעיונו של היועץ המשפטי לפני האירוע, לא ראיתי לכך מקום ומצאתי כי יש בתנאים שקבעתי כדי לתת מענה מספיק לחשש מפני ניצול האירוע לתעמולת בחירות.

ו. לסיכום, נוכח השיקולים שלעיל, המסקנה היא כי לא ניתן לקבוע כי מטרתו הדומיננטית של האירוע היא תעמולת בחירות ועל כן אין לאסור את קיומו במועד שנקבע.

12. על יסוד כל האמור, אני דוחה את העתירה.

13. העותרים ישלמו למשיבים שכר טרחת עורך דין בסכום של 5,000 ₪.

ניתנה היום יב' באב תשע"ח (24.7.18).

ארנון דראל

שופט בית המשפט המחוזי ירושלים
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית יהודה